

מכתב כללי לכבוד פסח - הקהל

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn. N.Y. 11213
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

(תרגום מאידיש)

ב"ה, י"א ניסן, ה'תשכ"ז
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל
אשר בכל מקום ומקום
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה !

השנה ישנה משמעות מיוחדת לחג הפסח, זמן חרותנו, לאור ההקדמה הבאה – בקצרה:
ידוע שאוירה מתאימה מגבירה את הרושם של כל מאורע על האדם: כשאדם שרוי באוירת שמחה – הריהו מקבל כל דבר שמחה
ביתר התרוממות-רוח, ולהיפך, כשאדם שרוי במצב רוח מדוכא הריהו מקבל כל תופעה בלתי רצויה בדכאון יתר.
הוא הדבר גם ביחס למצב הגופני של האדם: כשהגוף בריא – הריהו מתחזק במדה מלאה ע"י דברים מבריאים, ואילו כשהגוף נתון
לחולשה – עלול אף דבר המזיק במדה קלה ביותר – להשפיע לרעה על הבריאות –
כפי שהדבר מוצא ביטוי בעקרון ההלכתי: מצא מין את מינו וניעור.

★ ★ ★

שנה זו היא שנה שתחלתה וראשיתה במצוה (ובאיריה) של הקהל, המצוה המיוחדת לשנה שלאחר-שמיטה: הקהל את העם האנשים
והנשים והטף, את כל חלקי עם ישראל, במטרה של "ילמדו ויראו את ה' אלקיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה".
גם הגורם והתוכן של חג הפסח – יציאת מצרים – שונה מבשאר הגלויות (בבל, מדי פרס ויון) בכך שבהן לא היתה יציאת כל בני
ישראל (מבבל וכו') – אך ממצרים יצאו כל בני ישראל מגדול ועד קטן, "בנערינו ובזקנינו ובבנותינו" במטרה של "בהוציאך
את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה", לחיות עבדי אלקים ולקבל התורה בהר סיני.
לפיכך, הרי למרות שהפסח הוא מצות עשה שהזמן גרמא (שנשים פטורות מכזו), חייבות בכל זאת גם הנשים לקחת בו חלק. ואשר
לילדים – הרי הכניסה לחג, מיד עם תחלת מועד יציאת מצרים, – ה"סדר" של ליל הפסח – מבוססת על "והגדת לבנך", בפרטים
וענינים רבים שנועדו למשוך את הילדים לענין הפסח – עוד לפני קיום מצוות פסח, מצה ומרור. את כל הילדים: אין ה"סדר" מוגבל
לילדים "חכמים" בלבד, כי אם לכל הסוגים, מ"חכם" עד ל"שאינו יודע לשאול",
את כולם יש ללמד ש"בעבור זה" – על מנת שנקיים את המצוות – הוציאנו ה' ממצרים.

★ ★ ★

השתחררות מוחלטת, כזו שהיתה מגלות מצרים, לא היתה בגלויות המאוחרות, אך תהיה שוב בגאולה האמתית מן הגלות
העכשוית, כהבטחה האלקית ("כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"), כאשר כל בני ישראל, צעיר וזקן, ילדים ונשים, וכל אשר
להם ייגאלו ע"י משיח צדקנו במטרה של "בחוקותי תלכו". והייתם לי לעם ואנכי אהיה לכם לאלקים".

וכשם שגאולת מצרים יכלה להיות רק לאחר שבני ישראל השליכו במסירת-נפש את העבודה-זרה של מצרים, והשתוקקו וציפו לקבלת התורה – כך חייבת גם עתה ההכנה לגאולתנו על-ידי התנערות החלטית מן העבודות-הזרות השונות של תקופתנו, ובנערינו ובזקנינו בבנינו ובבנותינו – כל אחד ישחרר את עצמו, עם אשתו וילדיו, מן המעמד של "עבדי פרעה" – עבדים לרעיונות השולטים בעולם החיצוני – ולהיות עבדי ה', בהשתעבדות מוחלטת אל הקב"ה, וכך להשיג את החרות האמתית, ע"י חיי יום של תורה ומצוות.

★ ★ ★

יתן ה' שהחג הבא עלינו לטובה יתקבל השנה, שנת הקהל, בהתרוממות-רוח מיוחדת, כאמור, התרוממות-רוח שתבטא בימי החג ובכל הימים הבאים, כמצווה ב"הקהל": ושמרו לעשות (לא לצאת ידי חובה בלב יהודי טוב ובנאום מוסר נעלה – עד כמה שהם טובים לכשעצמם) את כל דברי (לא לבחור רק את אשר, לדעתו, מתאימים ונוחים לזמננו) התורה הזאת (כפי שמסביר הרמב"ם, בפסק-דיון, את המושג "תורה": כל פסוק ופסוק וכל תיבה ותיבה מן התורה שבעל-פה).

וזה יקרב את הגאולה האמתית והשלמה על ידי משיח צדקנו בקרוב ממש.

בברכת חג הפסח כשר ושמח
מ. שניאורסאהן

במסירת-נפש: ראה מדרש, מובא ברכותינו בעה"ת (שמות יב, יג).
והשתוקקו... התורה: הגדה, מובאת בר"ן סוף פסחים.
עבדי פרעה... ה': ראה ירושלמי פסחים (פ"ה, ה"ה) שיציאת מצרים היה זה עוד לפני היציאה – "מכאן והילך".
החרות האמתית: כי אין לך בן חורין אלא מי שנטסק בת"ת (אבות פ"א, ב).
הרמב"ם: ה"ל תשובה פ"ג ה"ח.

מיעוט דמיעוט הפטור ממנה (אבל בגאולה העתידה גם העוור והפסח הם בכלל "קהל גדול ישונו הנה" – ריש חגיגה. ירמיה לא, ז) וכן גם ה"סדר" הוא רק בכשהגיעו לחינוך וכו', וסיבת הדבר כי (מאז חטא העגל נעדרת השלימות עד לעתיד לבוא ואילו) "הקהל" וחג הפסח הם רק מעין דוגמא (כאופן שונה זמ"ז). ואכ"מ.
"כימי... נפלאות": מיכה ג, טו. ובהשמטות לוח"א (רסא. ב) עה"פ – דכלהו יומין עילאין אודמנו התם ואודמנו הבא. "בחוקותי... לאלקים": יחזקאל לו – כז, כח,

גם הנשים: ראה שו"ע לאדמו"ר הזקן או"ח סתע"ב סכ"ה. ואשר לילדים: ראה שם ר"ס תע"ב, סתע"ג ס"מ, מב. ועוד. וראה סידור האריו"ל סדר הגדה ד"ה הנה התנוקות. ועוד. ובשיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר דתה"פ ה' תש"ד דזה שהתינוק דוקא שואל מעורר למעלה הענין דכי נער ישראל ואוהבה, כתוב המדבר ביצי"מ.
שיעבורו זה" – על-מנת כו': שמות יג, ח (ובפי' הראב"ע שם).
מוחלות... לא היתה וכו': לכן הרי אף במצות הקהל ישנו

כשהגוף: ראה גם שבת לב, א. תענית כט, ב.
בעקרון ההלכתי: כעין זה גם באגדה: מגלגלין זכות ליום זכאי (ולהעיר מפרש"י ע"ז – ערכין יא, ב ד"ה זכות – בניסן נגאלו בניסן עתידין להגאל).
מצא... וניעור: ראה פרש"י ע"ז עג, א.
הקהל... והטף: דברים לא, יב.
"בנערינו... ובנותינו": שמות י, ט.
"בהוציאך... התורה: שמות ג, יב. וכתבי"ע ופרש"י שם.